

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/296/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112216986
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7112216986.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I. v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. v skratke SLSP, a.s., so sídlom: Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, v zastúpení: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom: Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava, proti žalovanému R. Y., nar.: XX.X.XXXX, bytom: J. X, XXX XX Q., štátny občan SR, v zastúpení: JUDr. Ondrej Lučivjanský, advokát, Murgašova č. 3, Košice, o zaplatenie 8.318,16 € s príslušenstvom

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému priznáva náhradu trov konania vo výške 944,39 € predstavujúcu trovy právneho zastúpenia, ktoré je žalobca povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalovaného JUDr. Ondreja Lučivjanského, advokáta, Murgašova 3, Košice, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 2.7.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 8.318,16 €, riadnemu úroku vo výške 12,35 % ročne zo sumy 5.981,74 € od 3.5.2012 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 7.634,25 € od 3.5.2012 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov konania predstavujúcich súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia.

Svoj návrh odôvodnil tým, že žalovaný uzatvoril dňa 2.5.2007 so žalobcom - spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. v skratke SLSP, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 00 151 653, zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel Sa, vložka číslo: 601/B (ďalej len „Slovenská sporiteľňa“) Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva 1“). Súčasťou tejto Zmluvy sú tiež Všeobecné obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne účinné do 1.8.2002 v znení dodatku č. 5 účinného od 1.12.2006 (ďalej len „Všeobecné obchodné podmienky“), Osobitné obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne pre poskytnutie úverov a povolených prečerpaní účinné od 1.2.2006 (ďalej len „Úverové podmienky1“) a Sadzobník poplatkov Slovenskej sporiteľne (ďalej len „Sadzobník poplatkov“). Na základe Zmluvy poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 4.979,09 Eur (ďalej len „Úver 1“). Žalovaný sa zaviazal splácať Úver pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 100,35 Eur, pričom dátum splatnosti prvej splátky bol určený dňom 20.6.2007 a konečná splatnosť úveru bola určená dňom 20.5.2013. Splatnosť splátok bola dohodnutá mesačne vždy k 20.dňu v mesiaci. V zmysle Základných podmienok si zmluvné strany dohodli poplatok za poskytnutie Úveru vo výške uvedenej v Základných podmienkach - 99,58 Eur z prostriedkov Úveru, pričom tento poplatok bol splatný v deň podpisu Zmluvy. Ďalej si zmluvné strany dohodli poplatok za správu Úveru vo výške 1,99 Eur/mesačne. Výška úrokovej sadzby ako odplaty za poskytnutý Úver (ďalej len „Úroková sadzba 1“) bola dohodnutá vo výške 12,35 % ročne, pričom táto úroková sadzba bola platná v deň podpisu Zmluvy. Podľa Zmluvy, Všeobecných obchodných podmienok a Úverových podmienok je

žalobca oprávnený meniť výšku úrokovej sadzby dohodnutú v Zmluve, pričom zmena úrokovej sadzby je účinná rozhodnutím žalobcu a zverejnením (ďalej len „Zverejnenie“). V zmysle Zmluvy si zmluvné strany dohodli ročnú percentuálnu mieru nákladov vo výške 14,99 % ročne (ďalej len „Ročná percentuálna miera nákladov“), pričom táto Ročná percentuálna miera nákladov sa počas trvania Zmluvy mení v prípade ak dôjde k zmene úrokovej sadzby, poplatkov alebo sa žalovaný omešká so splátkou.

Žalovaný uzatvoril dňa 24.11.2005 so žalobcom - spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. v skratke SLSP, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 00 151 653, zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel Sa, Vložka číslo: 601/B (ďalej len „Slovenská sporiteľňa“) Zmluvu o bežnom účte č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva 2“). Predmetom Zmluvy bolo zriadenie bežného účtu č.: XXXXXXXXXXXX/XXXX na menu: SKK, vydanie debetnej platobnej karty a poskytnutie povoleného prečerpania. Žalobca poskytol povolené prečerpanie do výšky 995,82 Eur (ďalej len „Úverový rámec 2“) a to oznámením o poskytnutí povoleného prečerpania zo dňa 26.5.2006 (ďalej len „Oznámenie“). Žalovaný uzatvoril dňa 26.5.2006 so žalobcom Dodatok k Zmluve o bežnom účte číslo: XXXXXXXXXXXX/XXXX. Súčasťou tejto Zmluvy sú tiež Všeobecné obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne účinné od 1.8.2002 v znení dodatku č. 4 účinného od 1.1.2006 (ďalej len „Všeobecné obchodné podmienky“), Osobitné obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne pre poskytovanie a používanie Elektronických služieb a Platobných kariet s účinnosťou od 10.9.2002, Osobitné obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne pre poskytnutie úverov a povolených prečerpaní účinné od 1.2.2006, resp. účinné od 1.7.2007 (ďalej len „Úverové podmienky 2“) a Sadzobník poplatkov Slovenskej sporiteľne (ďalej len „Sadzobník poplatkov“). Žalobca umožnil čerpať žalovanému Úver tak, že realizoval platobné príkazy žalovaného na prevod alebo výbery hotovosti žalovaného, a to aj v prípade, ak neexistovala pohľadávka žalovaného voči žalobcovi z účtu žalovaného, ktorá vznikla v dôsledku pripísania platieb uskutočnených v prospech účtu žalovaného alebo vkladom v hotovosti na účet žalovaného. V zmysle Zmluvy bola dohodnutá výška úrokovej sadzby ako odplaty za poskytnutý Úver (ďalej len „Úroková sadzba 2“), pričom táto úroková sadzba bola platná v deň podpisu Zmluvy. Podľa Zmluvy, Všeobecných obchodných podmienok a Kartových podmienok je žalobca oprávnený meniť výšku úrokovej sadzby dohodnutú v Zmluve, pričom zmena úrokovej sadzby je účinná rozhodnutím žalobcu a zverejnením (ďalej len „Zverejnenie“). Žalovaný využil možnosť čerpať Úver od žalobcu, avšak podmienky pre splácanie riadne nedodržiaval, a dostal sa so splácaním do omeškania. Žalobca ho na túto skutočnosť upozorňoval a vyzýval ho na úhradu jeho splatných záväzkov. Žalobca v zmysle Všeobecných obchodných podmienok vyhlásil listom zo dňa 17.4.2012 mimoriadnu splatnosť Úveru (ďalej len „Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti“) a vyzval žalovaného na uhradenie ostatku Úveru spolu s príslušenstvom a to do 10 dní od doručenia Vyhlásenia mimoriadnej splatnosti.

Žalobca eviduje ku dňu 2.5.2012 (ďalej len „Rozhodný deň“) pohľadávku voči žalovanému špecifikovanú podľa dokumentu - Vyčíslenie pohľadávky ku dňu 2.5.2012“ („ďalej len „Pohľadávka“) nasledovne:

- Istina 1: 5.981,74 €
 - Riadne úroky 1: 381,67 €
 - Úroky z omeškania 1: 615,12 €
 - Náklady 1: 0,00 €
 - Záväzková provízia 1: 0,00 €
 - Poplatky 1: 20,93 €
 - Pokuty 1: 0,00 €
 - Istina 2: 1.083,47 €
 - Riadne úroky 2: 3,79 €
 - Úroky z omeškania 2: 68,79 €
 - Náklady 2: 0,00 €
 - Záväzková provízia 2: 0,00 €
 - Poplatky 2: 162,65 €
 - Pokuty 2: 0,00 €
- Suma: 8.318,16 €

Žalobca si uplatňuje aj príslušenstvo, ktoré pozostáva z:

- a) Úroku vo výške 12,35 % ročne zo sumy 5.981,74 € od 3.5.2012 do zaplatenia
- b) Úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 7.634,25 € od 3.5.2012 do zaplatenia

Podaním zo dňa 9.1.2015 žalobca špecifikoval Úver 1 do dátumu 2.5.2012 (rozhodný deň), ako aj Úver 2 do dátumu 2.5.2012 (rozhodný deň), zároveň doručil špecifikáciu od dátumu 2.5.2012, kedy zároveň čiastočne zoberal svoj návrh na začatie konania späť v časti úrokov z omeškania, o čom súd rozhodol

uznesením č.k. 35C/296/2012-157 zo dňa 13.1.2015 a konanie v časti úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 159,50 € od 3.5.2012 do zaplatenia zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.3.2015.

Písomným podaním zo dňa 10.7.2015 žalobca doplnil svoje vyjadrenie, kedy uviedol špecifikáciu úrokov z omeškania za obdobie od 27.4.2009 do 3.4.2009 (takto to uviedol vo svojom podaní žalobca), ktoré boli počítané sadzbou 8 % ročne, kedy sa jedná o nesplatené úroky z omeškania vyčíslené z omeškaných splátok, pričom úroky z omeškania vo výške 100,72 € za obdobie od 4.4.2012 do 2.5.2012 predstavujú úroky a úroky z omeškania za toto obdobie, úroky boli počítané sadzbou 12,35 % ročne a úroky z omeškania sadzbou 8 % ročne, z dôvodu evidencie v systéme žalobcu boli úroky a úroky z omeškania účtované v rámci jednej položky „predpis úroku z omeškania zákon“. Taktiež žalobca špecifikoval úroky z omeškania v celkovej výške 21,19 € a uviedol, že úroky z omeškania za obdobie od 21.9.2007 do 27.4.2009 nie sú predmetom dlžnej sumy, nakoľko boli splatené jednotlivými splátkami žalovaného. Všetky poplatky účtované v rámci zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným sú v súlade s platným sadzobníkom žalobcu. Poplatok za správu úveru účtovaný žalobcom podľa článku I Zmluvy o úvere v spojení so Sadzobníkom, ktorý je podľa článku II bod 2. súčasťou Zmluvy o úvere a predstavuje cenu za plnenie služieb klientovi, napríklad zasielanie informácií ohľadom úveru (najmä zasielanie výpisu z úverového účtu), sprístupnenie elektronickej služby Internet banking a vykonávanie inkasa splátok úveru. Žalovaný okrem iného mal k dispozícii aktuálne Sadzobníky a to v pobočkách alebo prostredníctvom internetovej stránky žalobcu. Výška poplatku bola zároveň uvedená aj vo výpise z účtu. Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru, je relatívne samostatným nárokom žalobcu, na ktorý by žalobca mal právo aj za predpokladu, že by k čerpaniu dohodnutého úveru žalovaným vôbec nedošlo. V prípade, ak bola odplata v zmluve kladne dojednaná, vzniká veriteľovi nárok na jej zaplatenie bez ohľadu na to, či dlžník v skutočnosti úver čerpal. V zmysle uvedeného poplatok za poskytnutie úveru nie je súčasťou dlžnej sumy, nakoľko bol uhradený pri poskytnutí úveru. Čo sa týka vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, to je právom banky, nie jeho povinnosťou.

Žalovaný sa v konaní vyjadril iba podaním zo dňa 15.1.2016, kedy uviedol, že nemá výhrady k predloženým dôkazom doručeným do konania žalobcom a navrhuje, aby konajúci súd rozhodol na základe vykonaného dokazovania.

Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 2.5.2007 uzavrel žalobca ako banka so žalovaným ako dlžníkom Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru bankou dlžníkovi v sume, mene a za podmienok dohodnutých v zmluve nasledovne: Výška Úveru: 150.000,00 Sk, slovom: jednostopäťdesiat tisíc Sk, druh Úveru: Spotrebný úver - bezúčelový, typ a výška Úrokovej sadzby: premenlivá, 12,35 % p.a. v deň uzatvorenia Úverovej zmluvy, spôsob poskytnutia Úveru: jednorazovo bezhotovostne, Poplatok za poskytnutie Úveru: 3.000,00 Sk, z prostriedkov Úveru, poplatok za správu Úveru: 60 Sk / mesačne, výška splátky: 3.023,00 Sk, splatnosť prvej splátky istiny: 20.6.2007, počet splátok: 72, periodicita a splatnosť splátok istiny: mesačne, k 20.dňu v kalendárnom mesiaci, konečná splatnosť Úveru: 20.05.2013, splatnosť úrokov: mesačne, v posledný deň kalendárneho mesiaca, spôsob splácania: inkasným spôsobom z inkasného účtu. Všetky údaje a náležitosti uvedené v Základných podmienkach Úverovej zmluvy sú platné ku dňu uzatvorenia Úverovej zmluvy, ich zmeny sa riadia Úverovou zmluvou, Úverovými podmienkami a VOP.

Dňa 24.11.2005 uzavrel žalobca ako banka so žalovaným ako majiteľom účtu Zmluvu o bežnom účte číslo: XXXXXXXXXXXX/XXXX, predmetom ktorej bolo zriadenie účtu bankou pre majiteľa účtu v mene SKK.

Listom zo dňa 26.5.2006 žalobca oznámil žalovanému, že mu poskytuje povolené prečerpanie k jeho bežnému účtu od 26.5.2006 vo výške 30.000 Sk, a to v zmysle Zmluvy, pričom uvedené povolené prečerpanie mu poskytujú do 11.6.2050. Pohľadávka žalobcu z povoleného prečerpania sa úročí úrokovou sadzbou, ktorej aktuálna výška ku dňu vyhotovenia oznámenia je 15 % ročne, typ: premenlivá.

Dňa 26.5.2006 uzavreli účastníci konania aj Dodatok k Zmluve o bežnom účte číslo: XXXXXXXXXXXX/XXXX, na základe ktorého bolo predmetom zmluvy zriadenie účtu bankou pre majiteľa účtu a poskytnutie povoleného prečerpania k účtu po splnení podmienok uvedených v Obchodných podmienkach banky

pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám, nepodnikateľom, s účinnosťou od 1.2.2006.

Žalobca v konaní predložil aj Všeobecné obchodné podmienky, a to písané drobným písmom, v počte listov 29.

Listom zo dňa 17.4.2012 oznámil žalobca žalovanému vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru k Zmluve o úvere č.: XXXXXXXXXXX/XXXX, nakoľko nastal prípad porušenia v zmysle bodu 7.6.1 písm. a) VOP, kedy ku dňu 17.4.2012 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru, čím sa pohľadávka zo Zmluvy o úvere stala splatnou v celom rozsahu. Úverová pohľadávka ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavuje sumu 6.945,50 €. Zároveň banka vyzvala žalovaného k splateniu vyššie uvedenej pohľadávky s príslušenstvom do 10 dní od prevzatia oznámenia.

Žalobca predložil vyčíslenie pohľadávky ku dňu 2.5.2012 (poznámka: Úver 1), kedy zostatok pohľadávky predstavoval sumu: 6.999,46 €, z toho istina celkom: 5.981,74 €, istina po splatnosti: 5.981,74 €, úroky celkom: 996,79 €, RÚ: 381,76 €, UOZ: 514,40 €, UONZ: 100,72 €, poplatky: 20,93 €, príslušenstvo pohľadávky celkom: 1.017,72 €, počet dní omeškania: 1.097, sadzby: 12,35, stav úveru: zosplatený, výška omeškaných splátok: 6.999,46 €, výška mesačnej splátky: 112,43 €, deň splatnosti mesačnej splátky: 20., dátum najstaršej nezaplatennej splátky: 30.4.2009.

Žalobca predložil vyčíslenie pohľadávky ku dňu 2.5.2012 (poznámka: Úver 2), z ktorej súd zistil, že zostatok pohľadávky z nepovoleného prečerpania na účte FO bol: 1.318,70 €, istina celkom: 1.083,47 €, to isté istina po splatnosti, úroky celkom: 72,58 %, RÚ: 3,79 €, UOZ: 20,46 €, UONZ: 48,33 €, poplatky: 162,65 €, náklady: 162,65 €, príslušenstvo pohľadávky celkom: 235,23 €, počet dní omeškania: 283, výška omeškaných splátok: 1.318,70 €, deň splatnosti mesačnej splátky: 20., dátum najstaršej nezaplatennej splátky: 23.7.2011.

Žalobca v konaní predložil aj dané výpisy z účtov prináležiacich k predmetným úverom.

Z výpočtu RPMN súd zistil, že tento k Zmluve o úvere zo dňa 2.5.2007 v sume 4979,08 € mal byť vo výške 14,36 %.

Z tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk súd zistil, že v roku 2007 v máji pri úveroch poskytovaných spotrebiteľom od 1 - 5 rokov bola úroková sadzba 8,41 % a pri nových úveroch to bolo 8,78 %.

Z tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk za rok 2006 súd zistil, že v mesiaci máj boli úvery spotrebiteľské, a to všetky do jedného roka, od 1 - 5 rokov a nad 5 rokov úrokované sadzbou od 7,54 až do 12,64 % a pri nových úveroch od 7,36 až do 13,47 %.

Čo sa týka Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX niet pochýb o tom, že dňa 2.5.2007 (Úver 1) došlo medzi účastníkmi konania k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy upravenej zákonom č. 258/2001 Z.z., ktorý je vo vzťahu k Obchodnému zákonníku v pomere špeciality.

Podľa ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Hlavný právny vzťah je však založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vznikol podľa osobitného predpisu, ktorý je lex specialis k všeobecnej právnej norme. Tento vzťah podlieha režimu spotrebiteľských úverov podľa zákona 258/2001 Z.z., ako aj aplikácii všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože: normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda

úprave spotrebiteľských vzťahov v Obč. zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi tromi zákonmi, prichádzajúcimi takto o úvahy (1. zákon o spotrebiteľskom úvere, 2. Občiansky zákonník, 3. Obchodný zákonník) panuje pomer, že primárne sa použije predpis špeciálny, ak tento určitú otázku neupravuje resp. tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva všeobecne v širšom slova zmysle, teda úprava podľa Obč. zákonníka.

To znamená, že úprava Obchodného zákonníka sa môže na takýto prípad uplatniť len vtedy, keď nenarazí na obmedzenie v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisoch k nemu.

Podľa § 879r veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 1. júna 2014.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka úč. v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere z 2.5.2007, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 57 písm. a) Občianskeho zákonníka, dodávateľ nemôže požadovať od spotrebiteľa žiadne iné plnenia ako tie, ktoré sú dohodnuté v zmluve.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch úč. do 31.12.2007 (ďalej len citovaný zákon), tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. 4)

Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 3 ods. 3 citovaného zákona, veriteľ je povinný na miestach, na ktorých ponúka spotrebiteľský úver, uverejniť základné informácie o poskytovaní spotrebiteľského úveru, najmä o výške ročnej percentuálnej miere nákladov.

Podľa § 3 ods. 4 citovaného zákona, reklama 5) alebo akákoľvek ponuka vystavená na obchodných miestach, na ktorých veriteľ ponúka spotrebiteľský úver, v ktorej je uvedená úroková sadzba alebo akýkoľvek údaj týkajúci sa nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, musí obsahovať informáciu o ročnej percentuálnej miere nákladov vo forme príkladu výpočtu podľa prílohy č. 2, ak to nie je uskutočniteľné v inej forme.

Podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona, pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa § 4. Na požiadanie musí veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi ďalšie doplňujúce informácie.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona, zmluva ďalej obsahuje

- a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6,
- b) sankcie za porušenie zmluvy,
- c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenku alebo šek,
- d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy,
- e) práva spotrebiteľa podľa § 7.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona, pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Súd predmetnú zmluvu o splátkovom úvere z 2.5.2007 (Zmluvu 1 resp. Úver 1) podrobil tzv. sudcovskej kontrole s poukazom na ustanovenia zákona č. 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch účinného do 31.12.2007 (t.j. účinného ku dňu uzavretia danej zmluvy), kedy posudzujúc obsah danej zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd dospel k záveru, že táto neobsahuje všetky náležitosti podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona a resp. náležitosti v nej uvedené sú neplatné.

Súd dospel k záveru, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. a) citovaného zákona sumu, t.j. počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť, nakoľko v zmluve je uvedená síce suma mesačnej splátky 3.023,- Sk, počet mesačných

splátok 72, a termín splatnosti vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, avšak nie je uvedená výška úrokov resp. iných poplatkov a ich splatnosť.

Ďalej súd dospel k záveru, že zmluva síce obsahuje ročnú úrokovú sadzbu 12,35 %, avšak túto pre rozpor s dobrými mravmi súd považoval za neplatnú.

Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov.

Súd zistil, že priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk pri stave úverov v domácnostiach, pri úveroch spotrebiteľských a ostatných od 1 do 5 rokov predstavuje v máji 2007 - 8,41 %, pri nových úveroch je úroková sadzba - 8,78 %.

Keďže nikto, ani súd nemôže, ani nie je jeho úlohou nahrádzať kontraktačný proces a určiť presnú úrokovú mieru aká by prípadne medzi stranami bola v rámci udržateľných úrokov dohodnutá a výška zmluvného úroku ďaleko prevyšuje akceptovateľnú výšku, súd túto časť zmluvy o úvere, t.j. dohodu o výške úroku vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto časti dojednania.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, elementárnej slušnosti a tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty, a ktorý peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok NS SR z 26.4.2012 - 5Cdo 26/2011).

V súlade s dobrými mravmi je taká výška úroku, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny za užívanie požičanej istiny), teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška

úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Nemecký BGH (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku z 13.3.1990 (AZ: XI ZR 252/89) vyhlásil úver s rozdielom o 12 percentuálnych bodov (12 percent) oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný (v rozpore s ustanovením §138 BGB odsek 2 = občianskoprávna úžera) a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi.

Z rakúskej a švajčiarskej judikatúry:

K § 879 ABGB <http://www.jusline.at/879_ABGB.html> ods.2 č.4

Predovšetkým sú neplatné nasledovné zmluvy,

ak niekto využije (pozn. prekl. v zmysle vykoristí) ľahkomyseľnosť, stav núdze, slabomyseľnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere.

4Ob505/64 - Úžera spôsobuje neplatnosť celej zmluvy, nie len jej zakázanej časti.

3Ob592/77 - Znak skutkovej podstaty vykorisťovania predpokladá, že úžerník využije k svojmu obohateniu situáciu, ktorú nemusel sám spôsobiť, o ktorej však vedel alebo musel vedieť rovnako ako o nepomere plnenia a protiplnenia.

Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (rozs. NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (rozs. KS v Prešove 3Co 3/2011).

Ústavný súd SR v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierke zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 OZ okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi.

Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie (z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov) napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov (ako aj pri zákonom zákaze) nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti v súkromnom práve. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom. Tento princíp nadobudol v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti.

V zmluve teda bola dojednaná úroková miera vo výške 12,35 % ročne, pričom v čase uzavretia predmetnej zmluvy pri úveroch poskytovaných bankami domácnostiam, predstavovala v priemere okolo 8-8,5% ročne. Už len samotná skutočnosť, že cena úveru je niekoľkonásobne vyššia je zarážajúca a odôvodňujúca zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžery a vadnosti právneho úkonu. Úrok vo výške 12,35 % ročne podstatnou a neprimeranou mierou prekračoval horný limit obvyklej úrokovej miery. Žalobca si uplatnil úroky vo vyššej výške, ako poskytovali banky v rovnakom období, čiže prekročil obvyklé úroky poskytované bankami. Dohodnuté úroky sú odplátou za používanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu.

Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany klienta ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je klient vo finančnej tiesni a berie úver, ide na jeho strane o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítat s následkami pri podcenení

bonity dlžníka resp. ako tomuto bolo v tomto prípade, kedy žalobca sa spolieha na pravdivosť údajov o výške mesačnej mzdy uvedených žiadateľom. I v tomto je potrebné vidieť podnikateľské riziko, ktoré si sám veriteľ na seba poskytovaním pôžičiek elektronicky na diaľku vlastne berie. Avšak uvedené nemožno presúvať na ťarchu daného klienta vo forme vysokého a absolútne neprimeraného úroku či tzv. odplaty.

Vzhľadom na vyššie citované odôvodnenie súd považuje dohodnutie úrokovej sadzby vo výške 12,35% pri úvere, ktorý mal byť poskytnutý v rozsahu 150.000,- Sk / 4.979,08 € na obdobie 72 mesiacov za neprimerané, úžernícke, v rozpore s dobrými mravmi a teda v konečnom dôsledku za neplatné.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti o nedostatkoch danej zmluvy, keďže táto neobsahuje uvedené náležitosti, respektíve tieto náležitosti sú uvedené neurčito a nezrozumiteľne, resp. v rozpore s dobrými mravmi, súd s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka považoval zmluvu za neplatnú. Následne súd z tejto skutočnosti pri rozhodovaní o veci aj vychádzal a právne uzatvoril, že v danom prípade potom nastupuje inštitút vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor na iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením s právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Nakoľko žalovaný odčerpal titulom Úveru 1 sumu 4.879,51 €, na ktorú sumu učinil úhrady v rozsahu 2.151,73 €, žalobcovi by bola prináležala suma rozdielu uvedených súm, t.j. 2.727,778 €.

Čo sa týka druhej zmluvy o povolenom prečerpaní zo dňa 26.5.2005 (zmluva 2 resp. Úver 2) súd i túto podrobil sudcovskej kontrole v zmysle ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

Podľa § 708 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa.

Podľa § 710 Obchodného zákonníka, Ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.).

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 501 ods. 1 Obchodného zákonníka, veriteľ je povinný dlžníkovi peňažné prostriedky poskytnúť, ak ho o to dlžník v súlade so zmluvou požiadal, a to v dobe určenej v požiadavke, inak bez zbytočného odkladu.

Podľa § 502 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dohodnanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú

úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.

Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

Rovnako ako v predchádzajúcom prípade mal za to, že i dohoda o povolenom prečerpaní v zmluve o bežnom účte nemá obligatórnu náležitosť potrebnú pre to, aby bola považovaná za riadnu a platnú zmluvu o úvere a to záväzok žalovaného vrátiť žalobcovi sumy predstavujúce povolené prečerpanie a uhradiť žalobcovi úrok z týchto súm. V predmetnej zmluve takýto záväzok nie je vyjadrený nijak a teda v plnom rozsahu absentuje základná náležitosť zmluvy o úvere. Súd neakceptoval vyhlásenie žalovaného, že sa oboznámil so všetkými možnými VOP, Sadzobníkmi, úverovými podmienkami a podobne, nakoľko sa jedná o formuláciu žalobcu v zmluve, ktorú žalovaný nemal možnosť vylúčiť a zmluvu podpísať bez tohto ustanovenia. A preto, ak aj záväzok vrátiť poskytnuté čiastky titulom povoleného prečerpania a uhradiť z toho úroky je uvedený vo vyššie spomenutých ostatných písomnostiach, súd nemal za to, že tieto sú riadne a nepochybne obsahom zmluvy.

Vzhľadom na túto skutočnosť súd z predloženého výpisu čerpania mal za to, že k povolenému prečerpaniu na účte žalovaného došlo v období od 14.5.2007 do 27.4.2009 (pozn.: uvedené na čl.106), kedy žalovaný takto prečerpал celkovo sumu 7.705,85 €.

Súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenia právnych predpisov posúdil pobe zmluvy ako zmluvy spotrebiteľské a musel teda prihliadať na zvýšenú ochranu spotrebiteľa.

Ochranu spotrebiteľa poskytuje aj inštitút posudzovania premlčania uplatneného nároku ex offo, aj bez toho, že sa dlžník premlčania dovoľá.

Zákonom č. 102/2014 Z. z. ako bod 11 Čl. VIII bol do zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa zavedený nový § 5b v tomto znení: Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Tento zákon nadobudol účinnosť 1. mája 2014 a zákonodarca nestanovil žiadne intertemporálne pravidlá. Inými slovami, okrem údaju o účinnosti novej právnej úpravy, absentujú pravidlá koexistencie starej a novej právnej úpravy. Je preto otázne, či sa nová právna úprava obsiahnutá v spomínanom ustanovení § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má aplikovať aj na vzťahy vzniknuté pred dňom nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy. Riešenie naznačeného problému tak vyžaduje odpoveď na dve základné otázky. Po prvé, či ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má povahu hmotnoprávnu alebo naopak procesnú.

Súd zastáva názor, že ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa normuje predovšetkým a najmä procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy a má preto charakter procesnoprávny. Týmto orgánom je predovšetkým a najmä súd, čo vyplýva jasne a nepochybne z odvolávky normatívneho textu na premlčanie vo význame prekážky žalovateľnosti uplatneného subjektívneho práva. To, že zákonodarca použil v citovanej norme pojem premlčanie, ktoré je upravené v hmotnoprávných predpisoch, na tom nič nemení. Použil ho totiž v kontexte s prihliadaním na skutočnosti, ktoré bránia priznať plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa je lex specialis k ustanoveniu 100 ods.1 Občianskeho zákonníka, ktoré je však samo procesným ustanovením, nakoľko v naznačených diferenciách normuje procesné vzťahy (procesnú činnosť súdu), keďže stanovuje súdu podmienenú povinnosť prihliadať na skutočnosti, ktoré nastali v konaní. Ako to vyplýva z dikcie poslednej vety ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.“

Dikcia ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka a dikcia ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa sú komplementárnymi pravidlami vo vzťahu lex generalis (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a lex specialis (§ 5b zákona o ochrane spotrebiteľa), lebo dikcia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa jednoznačne dopĺňa pravidlo ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tom zmysle, že pokiaľ nepôjde o nároky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv, na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka uplatnenú v konaní pred súdom. A naopak, pokiaľ pôjde o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, na premlčanie (správnejšie na márne uplynutie premlčacej lehoty) súd prihliadne i bez návrhu dlžníka.

Čo sa týka otázky časovej pôsobnosti a teda, uplatniteľnosti pravidla obsiahnutého v tejto právnej norme, je potrebné uviesť, že rozdiel medzi pôsobnosťou hmotnoprávných a procesných noriem vo svojej podstate zásadný nie je. Pravidlom (a vlastne pojmovým znakom) každej právnej normy je, že reguluje spoločenské vzťahy dopredu, nie spätne. Z hľadiska legislatívneho vyjadrenia túto problematiku riešia tzv. intertemporálne (prechodné) ustanovenia právnych predpisov. Avšak sú aj prípady, ako je práve ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, keď zákonodarca mlčí a nestanovuje žiadne pravidlá časovej koexistencie starej a novej právnej úpravy. Všeobecným pravidlom je tzv. okamžitá aplikabilita procesných noriem, čo znamená, že procesná norma pôsobí odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti na všetky „živé“ spory (a iné právne veci) prebiehajúce na súdoch. Inak povedané, z mlčania zákonodarcu v prípade procesných noriem možno bez problémov vyvodit' pravidlo o časovej pôsobnosti procesnej normy, pretože proste pôsobí v čase „dopredu“.

Ak teda platí, že právna norma § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter, a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporalít, musí súd prihliadať na premlčanie práva ex officio vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach, podliehajúcich hypotéze tejto právnej normy.

Osobitné právne postavenie spotrebiteľskej zmluvy však obligatórne uprednostňuje ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovené (§ 101 - § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Lehota určená podľa dní začína sa dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní. (§ 122 ods. 1 OZ).

Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, pripadne koniec lehoty na jeho posledný deň. (§ 122 ods. 2 OZ).

Ak posledný deň lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. (§ 122 ods. 3 OZ).

Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. (§ 57 ods. 3 O.s.p.).

Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul, bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za

následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Táto zmena (oslabenie) pôvodného práva, vzniknutá premlčaním, spočíva v skutočnosti, že dlžník môže po uplynutí premlčacej doby privodiť zánik vynutiteľnosti tohto subjektívneho práva tým, že sa s úspechom premlčanie dovoľá pred príslušným orgánom. Premlčaním teda právo samo o sebe nezaniká, len sa oslabuje, a to práve v tej zložke, ktorá predstavuje nárok. Avšak ani nárok premlčaním sám o sebe nezaniká a oprávnený sa môže svojho premlčaného práva domáhať žalobou, na základe ktorej dlžník môže byť na splnenie pohľadávky zaviazaný, ak sa premlčania nedovoľá. Ak však žalovaný vznesie námietku, nárok zaniká, ale subjektívne právo trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu.

Na základe vykonaného a zhodnoteného dokazovania súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na základe oboch zmlúv, je podaný po uplynutí zákonnej dvojročnej premlčacej lehoty. V danom prípade platí plynutie premlčania podľa § 107 ods. 1 OZ, ktorej dodržanie je súd povinný v zmysle § 5b zákona č. 270/2007 Z. z. skúmať z úradnej povinnosti aj napriek tomu, že sám žalovaný spotrebiteľ sa tejto skutočnosti pred súdom nedovoľáva. Návrh bol podaný v 2.7.2012. Finančné prostriedky titulom Úveru 1 boli žalobcom poskytnuté dňa 2.5.2007 a titulom Úveru 2 od 14.5.2007 do 27.4.2009.

Pre všeobecnú premlčaciu lehotu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Začiatok je vymedzený objektívne, nezávisle na subjektívnej okolnosti a v zásade nastáva splatnosťou dlhu. Súd sa pri zistení nedodržania zákonnej premlčacej lehoty už nemusí zaoberať dôvodnosťou žaloby.

Keďže nárok žalobcu súd vzhľadom na vyššie citovanú argumentáciu vyhodnotil ako plnenie z bezdôvodného obohatenia, t.j. z neplatného právneho úkonu, mal súd potom za to, že k bezdôvodnému obohateniu žalovaného voči žalobcovi došlo v deň poskytnutia finančných prostriedkov pri Úvere 1 dňa 2.5.2007 a v prípade Úveru 2 v dňoch od 14.5.2007 do 27.4.2009. A teda žalobca už každý nasledujúci deň mohol žiadať od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia. Porovnaním uvedeného dátumu poskytnutia Úveru 1 dňa 2.5.2007 a posledné odčerpanie pri Úvere 2 dňa 27.4.2009 s dátumom podania žaloby na súd 2.7.2012, je nevyhnutné konštatovať, že nárok žalobcu je premlčaný.

Vzhľadom na všetky vyššie spomenuté skutočnosti s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a žalobu zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia

Podľa § 151 ods. 5 O.s.p., trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Určiť výšku trov môže predseda senátu alebo samosudca až v písomnom vyhotovení rozhodnutia.

Súd o trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie práva vo výške 944,39 €, predstavujúcu trovy právneho zastúpenia vo výške vyrátané v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, a to za 3 úkony právnej služby: 1/ prevzatie a príprava zastúpenia, 2/ účasť na pojednávaní dňa 13.1.2015, 3/ účasť na pojednávaní dňa 3.3.2015, každý úkon vo výške 253,94 €, plus režíjny paušál vo výške 1/100 výpočtového základu za každý úkon právnej služby, t.j. 3x8,39 € (za úkony v roku 2015) s pripočítaním 20 % DPH.

Súd nepriznal žalovaného odmenu za nasledovné úkony: 4/ účasť na pojednávaní dňa 28.4.2015, nakoľko právny zástupca žalovaného v zastúpení svojou advokátskou koncipientkou na pojednávaní

iba zopakoval skutočnosť, ktorá bola už uvedená na predchádzajúcom pojednávaní, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu a že súd má skúmať, či neobsahuje neprijateľné podmienky, pričom uvedený právny zástupca nevedel adekvátne reagovať na otázky súdu, aby špecifikoval, v čom vidí neprijateľnosť zmluvných podmienok a neplatnosť zmluvy, dokonca v rámci obhajoby uvádzal nesprávny právny predpis, ktorý v čase uzavretia preskúmaných zmlúv nebol ešte ani prijatý, platný a účinný. Súd ďalej nepriznal odmenu ani za úkon 5/ písomné podanie na súd - vyjadrenie zo dňa 25.1.2016, ktoré súdu právny zástupca doručil až po urgencii v podobe uloženia poriadkovej pokuty, pričom poriadková pokuta bola práve uložená z dôvodu, že nakoľko právny zástupca nevedel na pojednávaní dňa 28.4.2015 relevantne a účelne obhajovať záujmy svojho klienta, súd mu uložil sa písomne vyjadriť k predmetným skutočnostiam a nezrovnalostiam, ktoré vyplynuli z pojednávania, čo právny zástupca žalovaného v lehote uloženej súdom neučinil. Následne podaním zo dňa 25.1.2016 len stručne uviedol, že nemá výhrady k predloženým dôkazom doručeným do konania žalobcom a navrhuje, aby konajúci súd rozhodol na základe vykonaného dokazovania, t.j. právny zástupca žalovaného opätovne nepredložil žiadne svoje stanovisko k meritu, žiadne svoje odôvodnenie vo veci samej. V neposlednom rade súd nepriznal ani odmenu za úkon 6/ účasť na pojednávaní dňa 15.3.2016, nakoľko táto bola výslovne len formálna, kedy právny zástupca žalovaného opätovne neuviedol žiadne relevantné skutočnosti ku konaniu vo veci samej a len poukázal na svoje písomné vyjadrenie zo dňa 25.1.2016, ktoré však taktiež je obsahovo bezpredmetné.

Vzhľadom na tieto skutočnosti mal súd za to, že úkony pod číslom 4/, 5/ a 6/ neboli úkonmi účelne vynaloženými zo strany právneho zástupcu žalovaného na bránenie práva a hájenie záujmov jeho klienta a preto ich súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 3 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.